

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 70 (1)

IZDAN 1 SEPTEMBRA 1940

PATENTNI SPIS BR. 16029

Šarinić Petar, Donji Bukovac, Jugoslavija.

Pisaljka za više mina.

Prijava od 8 avgusta 1938.

Važi od 1 novembra 1939.

Pronalazak se odnosi na pisaljku za punjenje sa više mina, tako da se može upotrijebiti za pisanje ili samo u jednoj boji ili pak u raznim bojama.

Bitna odlika pronalaska sastoji se pri tom u tome što se mine stavljaju u položaj podesan za pisanje bez posredstva bilo kakvog postranog dugmeta za pomeranje.

Daljnje odlike pronalaska sastoje se u tome što se u spremnosti drže istovremeno mine u raznim bojama i tvrdoćama, čiji broj daleko premašuje broj boja svih do sada poznatih sistema i što konstrukcija ove pisaljke omogućuje da suma dužina svih mina koje su u njoj sadržane nadmašuje daleko ukupnu dužinu mine koje mogu sadržati ostale poznate automatske pisaljke i to iz prostoga razloga, što od dužine pisaljke nije uzet jedan dio za spremište mina.

Predmet ove pisaljke jest u tome što se daje bez kvara posve rastaviti na svoje sastavne dijelove.

Pronalazak je primjera radi pokazan na priloženom nacrtu u jednom obliku izvođenja. Slika 1 pretstavlja dijelom podužni presjek, dijelom izvanji izgled pisaljke za više mina. Slika 2 pretstavlja poprečni presjek po liniji ab iz sl. 1. Slika 3 pretstavlja poprečni presjek po liniji a' b' iz sl. 1.

Pisaljka za više mina 2 sastoji iz vanjske čaure 1 čija je unutarnja stijena po dužini naborana. Nabori stvaraju usporedne ležajeve, a u svaki ležaj pristaje — prema obliku izvođenja pokazanom na priloženom nacrtu — po jedna od mina. U drugom obliku izvođenja koji nije pokazan na priloženom nacrtu mogu biti ležajevi izra-

deni i odvojeno od vanjske čaure 1, te se tek naslanjaju na njezinu unutarnju stijenu, a u jednom i u drugom slučaju mogu ležajevi biti izgrađeni i za prijem više mina poredanih jedna do druge u smjeru radiusa čaure 1. U obliku izvođenja prikazanom na priloženom nacrtu ležaji moraju biti toliko duboki da mine leže u njima do polovine svoje debljine. Širina ležajeva je tolika da svaka mina može kliziti uzduž svoga ležaja. Ležaji ne prolaze cijelom dužinom unutarnje strane stijene čaure 1 nego prestaju u nekoj udaljenosti od gornjega ruba te sižu do onoga mjesta gdje čaura 1 prelazi u šiljak.

Na vanjskoj strani stijene čaure 1 na primjerenoj udaljenosti od gornjega ruba je zavrtanj 13 a niže ovoga na primjerenoj udaljenosti od gornjega ruba jesu smještene u vidu prstena 16 oznake 12 za boje i tvrdoće mina.

Čaura 1 jest snabdevena središnjim otvorom za prijem uređaja za pomeranje mina. Ovaj se uređaj u glavnom sastoji iz čaure 3 koja je tolikog vanjskog promjera da lako prolazi sredinom čaure 1 kada se u svakom ležaju nalazi mina. Čaura 3 priječi minama da ispadaju iz svojih ležaja za vrijeme njihove neaktivnosti. Unutarnji njen promjer je nešto malo veći od debljine pojedine mine.

Donji kraj čaure 3 izgrađen je poput škripca na šestaru 10 ima tri proreza i dovoljno je elastičan. Čaura 3 providena je još podužnim prorezom c koji je toliko velik da kroz njega može mina upasti u centralni prostor rečene čaure.

Unutarnja ivica 22 donjega ruba poduž-

nog proreza nešto je bliža prorezima škripca 10 nego vanjska ivica 22a istoga ruba čime se olakšava dovadanje mina iz ležajeva u centralni prostor čaure 3 do aktivnog položaja (mine).

Na vanjskoj strani stijene čaure 3 u primjerenoj udaljenosti od ruba škripca nalazi se prstenasto zadebljanje 9 kojemu je svrha spriječavati mine da ne upadnu suviše duboko ka šiljku pisaljke.

Čaura 8 nosi na unutarnoj svojoj stijeni navrtku 13, a na vanjskoj svojoj stijeni zavrtnaj 14. Donji rub ove čaure 8 je azvrnut ka njenoj centralnoj osi. Stijena čaure 8 je na svom dijelu koji siže od donjeg savinutog ruba do navrtka 13 utančana, a duljina tog utančenja je nešto malo veća od dužine zavrtnja 13 na čauri 1. Duljina navrtke i zavrtnja 13 mora biti tolika da besprikorno omogućava dostatno stezanje i širenje škripca 10. Radi mogućnosti posve dostatnog stezanja škripca 10 jest duljina onog dijela čaure 8 koji siže od gornjeg njenog ruba do donjeg ruba njene navrtke 15 nešto veća od duljine onog dijela čaure 1 koji siže od gornjeg njenog ruba do donjeg ruba njenog zavrtnja 13.

Prsten 16 potpuno je zakriven čaustom 8 kada je ova posve našrafljena na čauru 1. Pri odšarafljavanju razotkriva se rečeni prsten. Na taj prsten mogu biti smještene oznake za boju i tvrdoću mina tako, da su vidljive i onda kada je čaura 8 posve našarafljena.

Čaura 18 je na gornjem svom rubu savinuta ka svojoj centralnoj osi te je na unutarnoj svojoj stijeni providena navrtkom 14. Savinuti rub čaure 18 koja je čvrsto našarafljena na čauru 8 ima zadaću da preko dugmeta 6 pridržava čauru 3 i da ju kod njenog pomeranja potiskuje ka šiljku. U tu svrhu čaura 6 ima odebljanje 19. Ovo odebljanje leži donjim svojim licem na gornjem rubu čaure 8 i kod čvrstog našarafljenja čaure 18 mora da se daje vrtiti oko svoje osi čim joj to omogući naročit položaj čaure 5.

U čauri 6 usadena je čaura 5 koja u svom donjem dijelu ima oblik višestranog uspravne prizme. Ova prizma ima toliko međusobno sukladnih strana koliko ima ležajeva na unutarnoj strani stijene čaure 1, a visina njenih bridova je jednaka duljini zavrtnja 13.

Čaura 5 nasadena je na čauru 3. Čaure 3 i 6 vezane su klinom 7 koji još ima zadaću da služi kao kazaljka pri dovadanju mina iz njihovih ležaja u središnji prostor čaure 3. Za bolje upozorenje da rečeni klin pretstavlja kazaljku, povučene su na vanjskoj strani čaure 6 i crtice 20 i 20'. Klin 7 vidljiv je samo na jednom mjestu vanjske

strane čaure 6 i ne izdiže se nad rečenom stranom.

Podužni prorez c na čauri 3 kad je ova vezana klinom 7 sa dijelovima 5 i 6 otklonjen je od vidljivog dijela klina 7 za 180°.

U primjerenoj udaljenosti od gornjega ruba čaure 3 smješten je u centralnom prostoru iste čep 4 koji priječi klizanje mine koja se nalazi u centralnom prostoru čaure 3 preko dozvoljene udaljenosti od klina 7. Naime donje lice 21 čepa 4 treba da bude u istoj ravnini sa donjim licem 15 prstena 11 u času kad je čaura 3 odvrtnjem 8 i spiralnim perom 17 potisnuta u smjeru p' do krajne moguće granice.

Visina prstena 11 uzimlje se po volji. Unutarnja stijena toga prstena je izrađena poligonalno te obrazuje prostor u koji pristaje onaj dio čaure 5 koji je izrađen u obliku prizme i taj dio može u rečenom prostoru prstena kliziti. Prsten 11 čvrsto je smješten u čauri 1 te je gornje njegovo lice 15' u ravnini sa gornjim rubom rečene čaure.

Kada su svi dijelovi pisaljke za više mina sastavljeni kako prikazuje sl. 1 i čaura 8 posve odšarafljena od čaure 1 a elastično pero 17 ispruženo, tada se mine mogu stavljati u određene im ležajeve kroz otvor na šiljku. U tu svrhu dovode se odnosna oznaka 12 zaokretanjem na lijevo ili na desno čaure 1 u pravac sa crticama 20, 20'. Po tom se pusti da kroz otvor šiljka klizne u nutrinu pisaljke mina onakove boje ili tvrdoće koju pokazuje oznaka 12. Daljnjim zaokretanjem čaure 1 dovodi se u pravac sa crticama 20, 20' oznaka boje ili tvrdoće 12 koja slijedi, pusti se da kroz otvor šiljka klizne u nutrinu pisaljke mina koja odgovara toj daljnjoj oznaci itd. Na taj način ispune se redom svi ležajevi. Pri tom radu mora pisaljka zauzeti takav položaj da mina koja se u nju stavlja može iz čaure 3 a kroz njezin podužni prorez c pasti u svoj ležaj što će se desiti onda, ako bude pisaljka svojim zadnjim krajem tj. dugmetom 6 nagnuta prama dolje i tako rukom zahvaćena da kazaljka 7, 20, 20' bude okrenuta prama gore. Kod svakog zaokretanja čaure 1 kao i kod svakog zaokretanja čaure 8 mora biti kazaljka 7, 20, 20' okrenuta naprama gore, jer je to uslov za pravilno ispunjavanje i ispražnjavanje ležajeva. Kada je na ovaj način pisaljka napunjena minama ostavi se kazaljka u pravcu bilo koje oznake 12, čaura 8 povuče u smjeru p do zavrtnja 13 i prišarafi na čauru 1. Time će se škripac 10 stegnuti i biti zaprekom mini koja se nalazi pred podužnim prorezom c da ispadne iz pisaljke.

Kod stavljanja mine u aktivan položaj postupa se ovako: pisaljka se stavi u po-

ložaj za punjenje, odšarafi se čaura 8, oznaka boje i i tvrdoće mine koju želimo, dovede se u pravac crtica 20,20' pisaljka se osovi na šiljak kroz koji se propusti toliko mine koliko je potrebno za pisanje, čaura 8 povuče se u smjeru p do zavrtnja 13 i prišarafi na čauru 1. Po svršenom pisanju minu vratiti u ležaj na taj način da se pisaljka stavi u položaj za punjenje, čaura 8 tek toliko odšarafi da mina klizne u unutrašnjost pisaljke i odmah zatim natrag prišarafi, da mina ne može ispasti iz pisaljke.

U drugom obliku izvođenja koji u priloženom nacrtu nije sadržan može čaura 8 biti na čauru 1 prosto natakuta bez posretstva navrtke i zavrtnja 13 no u tom slučaju mora na mjestu rečenog zavrtnja biti kakva zapreka (odebljanje) preko koje ne bi mogla čaura 8 u svom pomeranju u smjeru p'. U slučaju ovakovog izvođenja u koliko bi se pokazala potreba — trebalo bi predvideti sigurno i lako stezanje i širenje škripca 10 na taj način, da se na čauru 1 na mjestu gde ona prelazi u šiljak smjesti stezaljka koja bi podesnim odvrtnjem i zavrtnjem upravljala škripac 10.

Kad se mina za vreme pisanja istroši do ivice otvora pisaljke, tada se ona podešava za daljnje pisanje na sledeći način: pisaljka se osovi na šiljak, čaura 8 se malo odvrne, toliko, koliko je potrebno da popusti škripac 10 pa se po tom propusti kroz šiljak toliko mine koliko je potrebno za pisanje i konačno čaura 8 navrne na čauru 1.

Kad je mina istrošena, tada će kod njenog sastavljanja u aktivni položaj, ispasti iz pisaljke neznatni nepotrošeni njen deo u duljini od najviše 3 mm. Taj deo kao neupotrebljiv za pisanje treba odbaciti. Na mesto tako istrošene mine stavlja se nova mina iste vrsti, po postupku za punjenje pisaljke minama, koji je gore opisan.

Patentni zahtevi:

1. Pisaljka za punjenje sa više jednobojnih ili raznobojnih mina, naznačena time,

što je čaura (1) koja na jednom svome kraju prelazi u šiljak providena na unutarnjoj svojoj stijeni podužnim naborima ili se na rečenu unutarnju stenu čaure naslanjaju kakvim drugim načinom izrađeni nabori, a koji nabori u svakom slučaju predstavljaju ležajeve za mine.

2. Pisaljka po zahtevu 1, naznačena time, što čaura (1) na vanjskoj svojoj steni nosi u razini svog plašta vidljive oznake (12) za boje i tvrdoće mina.

3. Pisaljka po zahtevu 1—2, naznačena time, što je čaura (1) na svom kraju koji ne prelazi u šiljak snabdjevena dugmetom (6), u koje je na kakav poznat način usaden unutarnji organ (3) pisaljke.

4. Pisaljka po zahtevu 1—3, naznačena time, što je na plaštu dugmeta (6) predviđena kazaljka (7) za vrstu boja ili tvrdoća mina sadržanih u ležajevima.

5. Pisaljka po zahtevu 1 do 4, naznačena time, što se njezin unutarnji organ (3) sastoji iz čaure (3) čiji onaj kraj koji je neposredno do dugmeta (6) ima izvana oblik prizme (5) primjerene visine, sa onolikim brojem međusobno sukkladnih strana, koliko u pisaljci ima ležajeva, i čiji je onaj kraj, koji nije neposredno do dugmeta (6) izrađen u obliku škripca (10), poput škripca na šestaru.

6. Pisaljka po zahtevu 1 do 5, naznačena time, što je onaj deo čaure (3) koji se nalazi između prizme (5) i škripca (10) providen jednim podesnim podužnim prorezom (c) primjereno dužim i širim od dužine i širine mina koje pristaju u ležajeve.

7. Pisaljka po zahtevu 1 do 6, naznačena time, što je u čauri (1) čvrsto smešten prsten (11) povoljne visine (debljine) i to tako, da se gornje lice prstena nalazi u ravnini onog ruba čaure (1) koji nije u neposrednoj vezi sa šiljkom, a koji prsten ima središnji prostor poligonalnog oblika u koji pristaje i u kojem klizi prizmatični deo (5) unutarnjeg organa (3) pisaljke.

Fig. 1

Ad pat. br. 16029

